

CRNA GORA

MINISTARSTVO PRAVDE

**ANALIZA PARNIČNOG, PROCESNOG I IZVRŠNOG ZAKONODAVSTVA
(II dio)**

Podgorica, jun 2016. godine

Uvod

Vlada Crne Gore je usvojila Analizu o stepenu usklađenosti crnogorskog parničnog i izvršnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, na sjednici od 18. decembra 2014. godine. Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 24 Pravda, sloboda i bezbjednost, mjerom 5.1.2., predviđena je priprema Analize o stepenu usklađenosti crnogorskog parničnog i izvršnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, koju je sačinilo Ministarstvo pravde u saradnji sa ekspertom Pravnog fakulteta Univerziteta u Dandiju, u okviru podrške vladavini prava u Crnoj Gori. Nakon usvajanja Analize pristupilo se usklađivanju parničnog i izvršnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, kroz izmjene Zakona o parničnom postupku („Sl. list CG”, br. 47/15 i 48/15), Zakona o izvršenju i obezbjeđenju („Sl. list CG”, br. 36/11, /28/14 i 20/15) i Zakona o međunarodnom privatnom pravu („Sl. list CG”, br. 1/14, 6/14,11/14, 14/14 i14/15). Na taj način su se stvorili uslovi za njihovu nesmetanu primjenu i vođenje postupaka nakon ulaska Crne Gore u Evropsku uniju, kao i za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija.

Na osnovu prethodno usvojene Analize i po dinamici planiranih mjera u Akcionom planu za pregovaračko poglavlje 24, mjerom 5.1.2.1, predviđena je izrada drugog dijela navedene analize, kroz analizu uticaja prenošenja relevantne pravne tekovine Evropske Unije u crnogorsko zakonodvstvo, u smislu procjene trenutnih i potrebnih administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta i potreba, zasnovanih na broju predmeta, efikasnosti postupka i postojećoj službeničkoj strukturi. U skladu sa nadevenom mjerom, **Programom rada Vlade za II kvartal 2016. godine, predviđeno je usvajanje Analize parničnog, procesnog i izvršnog zakonodavstva (II dio)**. U skladu sa definisanom programskom aktivnošću Ministarstvo pravde je pristupilo izradi ove analize koja po svom sadržaju obuhvata uticaj prenošenja relevantnih regulativa Evropske unije u crnogorsko zakonodvstvo, u smislu procjene trenutnih i potrebnih administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta i potreba, zasnovanih na broju predmeta, efikasnosti postupka i postojećoj službeničkoj strukturi.

I RELEVANTNA PRAVNA TEKOVINA EVROPSKE UNIJE

Relevantnu pravnu tekovinu Evropske unije u pogledu građanskog procesnog zakonodavstva čine sljedeće regulative:

I. Regulativa 32007R1393 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. novembra 2007. godine o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih dokumenta u građanskim i privrednim stvarima;

II. Regulativa 32001R1206 Vijeća od 28. maja 2001. godine o saradnji između sudova država članica kod pribavljanja dokaza u građanskim ili privrednim stvarima;

III. Regulativa 32004R0805 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o uvođenju evropskog izvršnog naloga za nesporna potraživanja;

IV. Regulativa 32006R1896 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. godine kojom se utvrđuje postupak za izdavanje evropskog platnog naloga;

V. Regulativa 32007R0861 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007. godine o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti;

VI. Regulativa Savjeta (EU) br. 1259/2010 od 20. decembra 2010. godine kojom se sprovodi unaprijeđena saradnja u oblasti prava koje se primjenjuje na razvod i zakonsku rastavu;

VII. Regulativa Savjeta (EZ) br. 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i o saradnji u stvarima koje se odnose na obaveze i zdržavanja, i

VIII. Izmijenjena Regulativa Savjeta (EZ) br. 2201/2003 od 27. novembra 2003. godine o nadležnosti i priznavanju i izvršenju presuda u bračnim sporovima i predmetima vezanim za roditeljsku odgovornost, kojom se ukida Regulativa (EZ) br. 1347/2000.

Navedene regulative obuhvaćene ovom analizom u određenoj mjeri odnose se na procesna pravila koja se primjenjuju na prekogranične situacije u kojim slučajevima domaća pravna pravila imaju rezidualnu ulogu.

II PREGLED ADMINISTRATIVNIH, BUDŽETSKIH, KADROVSKIH I EDUKATIVNIH KAPACITETA ZA PRIMJENU REGULATIVA

U ovom dijelu dat je pregled administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta. U cilju sagledavanja i procjene, podaci su iskazani za 2013, 2014 i 2015 godinu.

1. Regulativa 32007R1393 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. novembra 2007. godine o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih dokumenata u građanskim i privrednim stvarima ima za cilj da poboljša i ubrza prenos i dostavljanje odluka i sudskih pismena između država članica. Ova regulativa koristi kao model Hašku konvenciju iz 1965. Godine, koju je Crna Gora ratifikovala 2011. godine.

Regulativa je zasnovana na imenovanju centralnih organa i upotrebi standardnih normi. Međutim, u slučajevima u kojima Regulativa o dostavljanju odstupa, ili ide dalje od Haške Konvencije, usklađenost se ustanovljava od slučaja do slučaja, upoređivanjem teksta Regulative i domaćeg zakonodavstva. Za postupanje po navedenoj Konvenciji, Crna Gora je odredila Ministarstvo pravde kao centralni organ. Nije odredila druge organe u skladu sa članom 18 ove Konvencije, ali je odredila sudove za izdavanje potvrde o dostavljanju u skladu sa članom 6 Konvencije.

U cilju pravilne procjene trenutnih i potrebnih administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta i potreba za primjenu navedene regulative, a nakon njene potpune implementacije u crnogorsko zakonodavstvo, pribavljeni su statistički podaci od organa koji su po pozitivnim propisima Crne Gore nadležni za dostavljanje, i to od: Ministarstva pravde, osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore. Podaci se odnose na broj predmeta formiranih po inostranim zamolnicama za dostavljanje, broj postojećih administrativnih i kadrovskih kapaciteta koji postupaju u tim predmetima, te potrebu povećanja tih kapaciteta.

Postupanje Ministarstva pravde u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarima

U Ministarstvu pravde u toku 2013, 2014 i 2015. godine formirano je 2937 predmeta po inostranim zamolnicama, radi dostavljanja akata, od čega je 1008 predmeta po izlaznim zamolnicama, koje se odnose na zahtjeve domaćih sudova prema inostranstvu, a 1929 predmeta po ulaznim zamolnicama, koje se odnose na zahtjeve inostranih organa prema domaćim sudovima.

U tabeli koja slijedi prikazan je broj navedenih predmeta po godinama:

Tabela I-1

	2013 godina	2014 godina	2015 godina	Ukupno
Dostavljanje akata	1176	815	946	2937

Iz navedene tabele proizilazi da je u posmatranom periodu postupljeno po 2937 zamolnica za dostavljanje akata, od čega najviše u 2013. godini, i to 1176. Broj zamolnica u 2013. godini je značajno veći od broja zamolnica u 2014 i 2015. godini, iz razloga što su nadležni sudovi iz Republike Kosovo u tom periodu dostavljali presude raseljenim licima sa Kosova u Crnu Goru, u predmetima koje su vodili protiv Republike Kosovo, za naknadu štete zbog uništene imovine.

Administrativni kapaciteti u Ministarstvu pravde

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, za postupanje u predmetima međunarodne pravne pomoći u Ministarstvu pravde nadležan je Direktorat za međunarodnu pravnu pomoć i evropske integracije, Direkcija za međunarodnu pravnu pomoć. U navedenoj Direkciji sistematizovana su dva radna mjesta za postupanje po zamolnicama međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima sa zvanjem samostalnog savjetnika VII stepen stručne spreme.

U ovim predmetima postupaju dva službenika.

Postojeći administrativni kapaciteti u odnosu na broj formiranih predmeta su zadovoljavajući i po predmetima se postupa efikasno, što znači da ne postoji potreba za povećanjem broja izvršilaca.

Dakle, nakon potpunog usklađivanja crnogorskog zakonodavstva sa navedenom regulativom, neće postojati potreba za dodatnim administrativnim kapacitetima za njenu primjenu, jer Crna Gora već primjenjuje Hašku konvenciju o dostavljanju iz 1965. godine, koju kao model koristi predmetna regulativa.

Budžetska sredstva

Budžetska sredstva za postojeće administrativne kapacitete, obezbijedena su tako da bruto iznos na godišnjem nivou iznosi 21.483,51€, a neto iznos na godišnjem nivou iznosi 14.236,22€.

Edukativni kapaciteti i potrebe

U odnosu na međunarodnu pravnu pomoć u građanskim i privrednim stvarima, održana su dva seminara u Podgorici, koje je organizovao TAIEX, i to: 29 i 30. januara i 3. oktobra 2013. godine, kojima je prisustvovao i službenik Ministarstva pravde, koji postupa u predmetima međunarodne pravne pomoći.

Radi potpunog stručnog osposobljavanja za pravilno postupanje po ovoj regulativi postoji potreba za kontinuiranom edukacijom službenika koji trenutno postupaju u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarima.

Postupanje osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarim

U tabeli koja slijedi prikazano je postupanje osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarima, radi dostavljanja akata.

Tabela I -2

Red. broj.	Naziv suda	Broj zahtjeva za dostavljanje akata u 2013 godini	Broj zahtjeva za dostavljanje akata u 2014 godini	Broj zahtjeva za dostavljanje akata u 2015 godini	Ukupno
1.	Osnovni sud u Baru	25	20	10	55
2.	Osnovni sud u Beranama	9	9	5	23
3.	Osnovni sud u Bijelom Polju	17	11	16	44
4.	Osnovni sud u Danilovgradu	2	5	13	20
5.	Osnovni sud u Žabljaku	6	2	1	9
6.	Osnovni sud u Kolašinu	0	0	0	0
7.	Osnovni sud u Kotoru	2	5	13	20
8.	Osnovni sud u Nikšiću	17	16	6	39
9.	Osnovni sud u Plavu	2	6	2	10
10.	Osnovni sud u Pljevljima	2	2	0	4
11.	Osnovni sud u Podgorici	153	111	120	384
12.	Osnovni sud u Rožajama	0	0	0	0
13.	Osnovni sud u Ulcinju	0	4	8	12
14.	Osnovni sud u Herceg Novom	34	21	27	82
15.	Osnovni sud u Cetinju	5	7	5	17
16.	Privredni sud Crne Gore	6	12	6	24

UKUPNO	280	231	232	743
---------------	-----	-----	-----	-----

Posmatrajući podatke iskazane u datoj tabeli konstatuje se, da su osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore u trogodišnjem periodu primili ukupno 743 predmeta međunarodne pravne pomoći, od kojih Osnovni sud u Podgorici 384 predmeta, odnosno 51%.

U 2013. godini održan je seminar za sudije i sudijske saradnike u 2013. godini, posvećen sudskoj saradnji u dostavljanju sudskih i vansudskih isprava - dokumenata u parničnom postupku pred osnovnim sudovima i Privrednom sudu Crne Gore. Predavači su bili eksperti angažovani od strane TAIEX-a. Seminaru je prisustvovao veliki broj sudija i sudskih saradnika.

S obzirom na mali broj održanih seminara, postoji potreba za kontinuiranim edukacijama, kako sudija, tako i službenika zaposlenih u sudovima, radi stručnog osposobljavanja za pravilnu primjenu ove regulative, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

2. Regulativa o saradnji između sudova država članica kod pribavljanja dokaza u građanskim ili privrednim stvarima (EZ) br.1206/2001 od 28. maja 2001. godine ima za cilj poboljšanje saradnje između sudova u vezi pribavljanja dokaza u građanskim i privrednim stvarima. Blisko je zasnovana na Haškoj konvenciji iz 1970. godine o pribavljanju dokaza u inostranstvu u građanskim i privrednim stvarima čija je ugovornica i Crna Gora, što govori da je crnogorsko zakonodavstvo u ovoj oblasti već djelimično usklađeno sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Regulativa o dokazima harmonizuje pravila koja su neophodna da bi se postigla potrebna pravna saradnja između država članica u prikupljanju dokaza i ne odnosi se na materijalna i procesna pravila koja uređuju prikupljanje dokaza, tj. ne utiče na odredbe o izvođenju dokaza koje su uređene Zakonom o parničnom postupku. Ova Regulativa propisuje minimum standarda kod pribavljanja dokaza i ne sprječava države članice da održavaju ili zaključuju sporazume ili aranžmane između dvije ili više država članica, kako bi se dodatno olakšalo izvođenje dokaza, pod uslovom da su takvi sporazumi ili aranžmani usklađeni sa ovom Regulativom.

Puna usklađenost crnogorskog parničnog zakonodavstva sa Regulativom o dokazima podrazumijeva izmjene pojedinih odredbi Zakona o parničnom postupku, radi potpune usklađenosti sa pravom Evropske unije.

Kako su prema pozitivnom crnogorskom zakonodavstvu, za postupanje po zamolnici za pribavljanje dokaza nadležni Ministarstvo pravde, osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore, to su od navedenih organa pribavljeni podaci koji se odnose na broj

predmeta formiranih po inostranim zamolnicama za pribavljanje dokaza, broj postojećih administrativnih i kadrovskih kapaciteta koji postupaju u tim predmetima, te potrebu povećanja tih kapaciteta.

Postupanje Ministarstva pravde u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarima, koji se odnose na pribavljanje dokaza

U tabeli koja slijedi prikazan je broj zamolnica za pribavljanje dokaza koje su obrađene u Ministarstvu pravde u 2013, 2014 i 2015. godini.

Tabela II -1

Vrsta postupanja	2013 godina	2014 godina	2015 godina	Ukupno
Pribavljanje dokaza – nasljedničke izjave	52	38	69	159
Pribavljanje dokaza – saslušanje	16	11	17	44
Pribavljanje dokaza – vještačenje	4	0	2	6
Pribavljanje dokaza –dostavljanje podataka	149	105	83	337
Ukupno	221	154	171	546

Administrativni kapaciteti u Ministarstvu pravde

Posmatrajući podatke u datoj tabeli konstatuje se da je Ministarstvo pravde u trogodišnjem periodu postupalo po 546 zamolnica za pribavljanje dokaza, a iste se odnose na uzimanje nasljedničkih izjava, saslušanje, vještačenje i dostavljanje podataka, što znači prosječno po 182 zamolnice godišnje.

S obzirom na činjenicu, da isti administrativni kapaciteti (dva službenika) u Ministarstvu pravde, sa zvanjem samostalni savjetnik I, postupaju efikasno kako po zamolnicama za dostavljanje akata, tako i po zamolnicama za pribavljanje dokaza, jer se ne

radi o velikom broju predmeta, postojeći administrativni kapaciteti zadovoljavaju potrebe postupanja u navedenim predmetima.

U odnosu na ovu regulativu održan je seminar u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Njemačkom fondacijom za međunarodnu pravnu saradnju, na temu „Međunarodna saradnja u građanskim stvarima, sa osvrtom na teme dostavljanje i izvođenje dokaza po zamolnicama stranih sudova i upotreba bilateralnih i multilateralnih ugovora. Seminaru su prisustvovali sudije i sudijski savjetnici iz građanskih odjeljenja. Imajući u vidu navedeno, postoji potreba za daljom edukacijom nosilaca pravosudnih funkcija iz građanskih odjeljenja, radi stručnog osposobljavanja za primjenu ove regulative, nakon ulaska Crne Gore u Evropsku uniju.

Edukativni kapaciteti Ministarstva pravde, obuke i planirana sredstva za njihove edukacije u građanskim i privrednim stvarima

Jedan službenik Ministarstva pravde koji postupa u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima pohađao je seminare koji su održani u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, dok drugi službenik zbog nedavnog angažovanja na ovim poslovima, još uvijek nije pohađao seminare iz ove oblasti. S tim u vezi, postoji potreba za kontinuiranom edukacijom službenika Ministarstva pravde, radi daljeg stručnog osposobljavanja, za pravilnu primjenu ove regulative, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U tabeli koja slijedi prikazano je postupanje osnovnih sudova u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarima radi pribavljanja dokaza u 2013, 2014 i 2015. godini.

Tabela II -2

Red. broj.	Naziv suda	Broj zahtjeva za dostavljanje akata u 2013 godini	Broj zahtjeva za dostavljanje akata u 2014 godini	Broj zahtjeva za dostavljanje akata u 2015 godini	Ukupno
1.	Osnovni sud u Baru	17	21	14	52
2.	Osnovni sud u Beranama	5	9	4	18
3.	Osnovni sud u Bijelom Polju	4	4	0	8
4.	Osnovni sud u Danilovgradu	2	1	2	5
5.	Osnovni sud u Žabljaku	0	0	0	0
6.	Osnovni sud u Kolašinu	0	0	0	0
7.	Osnovni sud u Kotoru	2	1	2	5
8.	Osnovni sud u Nikšiću	5	5	3	13

9.	Osnovni sud u Plavu	1	0	0	1
10.	Osnovni sud u Pljevljima	7	13	0	20
11.	Osnovni sud u Podgorici	15	19	21	55
12.	Osnovni sud u Rožajama	0	0	0	0
13.	Osnovni sud u Ulcinju	7	8	12	27
14.	Osnovni sud u Herceg Novom	9	9	7	25
15.	Osnovni sud u Cetinju	0	2	2	4
16.	Privredni sud Crne Gore	2	0	2	4
	U K U P N O	76	92	69	237

Posmatrajući podatke u datoj tabeli konstatuje se da su osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore u trogodišnjem periodu primili ukupno 237 predmeta međunarodne pravne pomoći radi pribavljanja dokaza, te da je od navedenog broja najviše primio Osnovni sud u Podgorici 55 predmeta, zatim Osnovni sud u Baru 52 predmeta i Osnovni sud u Ulcinju 27 predmeta, dok je Privredni sud Crne Gore primio ukupno četiri predmeta.

Edukativni kapaciteti u sudovima, potrebe i planirana sredstva za edukacije

U odnosu na ovu regulativu održan je seminar u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Njemačkom fondacijom za međunarodnu pravnu saradnju, na temu „Međunarodna saradnja u građanskim stvarima“, sa osvrtom na dostavljanje i izvođenje dokaza po zamolnicama stranih sudova i upotrebu bilateralnih i multilateralnih ugovora. Seminaru su prisustvovali sudije i sudijski savjetnici iz građanskih odjeljenja. Postoji potreba za kontinuiranom edukacijom nosilaca pravosudnih funkcija i savjetnika iz građanskih odjeljenja, radi daljeg stručnog osposobljavanja za pravilnu primjenu ove regulative, nakon ulaska Crne Gore u Evropsku uniju.

3. Regulativa 32004R0805 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o uvođenju evropskog izvršnog naloga za nesporna potraživanja, usvojena je kao nezavisna regulativa čiji je cilj da dopuni Brisel I regulativu. Ona je jedna od sve većeg broja regulativa koje ukidaju egzekvaturu u stvarima koje potpadaju pod njihov domašaj (Regulativa o evropskom izvršnom nalogu, Regulativa o evropskom platnom nalogu itd).

Svrha ove regulative je uvođenje evropskog naloga za izvršenje za nesporna potraživanja, kako bi se omogućio, propisivanjem minimalnih standarda, slobodni protok sudskih odluka, sudskih poravnjenja i vjerodostojnih isprava u svim državama članicama, bez bilo kakvih posrednih postupaka koje bi trebalo pokrenuti u državi članici izvršenja prije priznavanja i izvršenja.

Ova regulativa, za razliku od Regulative o evropskom platnom nalogu i Regulative u sporovima male vrijednosti, ne stvara novi, harmonizovani, evropski postupak, već se oslanja na domaće postupke koji postoje u državama članicama. Ona osigurava bolji protok presuda donesenih nakon sprovedenog postupka koji zadovoljava određeni nivo zahtjeva u pogledu kvaliteta. Fakultativni karakter ove Regulative otvara put svim povjeriocima koji žele da ga iskoriste, pod uslovom da država u kojoj je donesena odluka ispunjava proceduralne zahtjeve koji su istom propisani. Drugim riječima, države moraju da prilagođavaju svoje zakonodavstvo minimalnim proceduralnim standardima propisanim Regulativom o izvršnom nalogu, ali da će se, ako ispunjavaju te standarde, njihove presude brže i efikasnije izvršavati u drugim državama članicama. Ne postoji uzajamnost, tako da ako jedna država članica ne može potvrditi svoje presude (jer ne zadovoljavaju minimalne standarde), ista mora priznati i izvršiti strane presude iz država članica koje su potvrđene kao evropski izvršni nalozi.

Imajući u vidu da se evropski izvršni nalog može uvesti samo u kontekstu integrisanog prostora, isti ne može biti uveden u pravni sistem Crne Gore, prije njenog pristupanja Evropskoj uniji.

Puna usklađenost crnogorskog zakonodavstva sa ovom regulativom podrazumijeva izmjenu Zakona o parničnom postupku, kako bi se osiguralo da dostavljanje poštom sa povratnicom bude jedini metod dostave, radi ispunjenja minimalnih zahtjeva i unapređenja nivoa informacija koje se pružaju strankama, jer Zakon o parničnom postupku, pored navedenog, nudi i druge vidove dostavljanja. Pored toga, puna usklađenost sa ovom regulativom zahtijeva i određene izmjene Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u dijelu koji se odnosi na priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka i troškove postupka, u smislu da se nikakvo obezbjeđenje, jemstvo ili depozit ne može zahtijevati od podnosioca zahtjeva koji u jednoj državi članici traži izvršenje evropskog naloga za plaćanje izdatog u drugoj državi članici iz razloga što je strani državljanin ili nema prebivalište ili boravište u državi članici izvršenja.

Dakle, radi implementacije Regulative o evropskom izvršnom nalogu, Crna Gora treba da stvori normativne uslove da presuda nije protivna pravilima o isključivoj nadležnosti ili nadležnosti za osiguranje po Brisel I regulativi, da je potraživanje nesporno po relevantnim odredbama Regulative o evropskom izvršnom nalogu, da u slučaju vjerodostojne isprave, ta isprava ispunjava kriterijume propisane Regulativom o izvršnom nalogu, te da su u slučaju presude o potraživanju koje je nesporno, odnosno potraživanju na koje dužnik nikada nije podnio prigovor ili se nije pojavio sam ili preko punomoćnika na sudskom ročištu, kada takvo ponašanje predstavlja prećutno priznanje potraživanja, ispunjeni minimalni zahtjevi u pogledu dostavljanja i informisanja.

Imajući u vidu da prenošenje Regulative o evropskom izvršnom nalogu u crnogorsko zakonodavstvo i njena praktična primjena podrazumijevaju prije svega određene zakonodavne aktivnosti, te u tom pravcu izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u pogledu odredbi koje se odnose na dostavljanje akata, priznanje i izvršenje odluka i troškove postupka, te da postoji potpuna kadrovska i tehnička osposobljenost za njenu primjenu, to cijenimo da su postojeći administrativni, budžetski i kadrovski kapaciteti dovoljni za njenu primjenu, ali da je potrebno vršiti kontinuiranu edukaciju kadrovskih i administrativnih kapaciteta, radi njene pravilne primjene, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

4. Regulative (EZ) br.1896/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006 godine kojom se utvrđuje postupak za izdavanje evropskog platnog naloga je jedna od dvije istinski evropske procesne regulativne. Ova Regulative uvodi novi, harmonizovani postupak, koji treba uspostaviti u svim državama članicama, pored domaćeg postupka koji je standardno dostupan prema zakonodavstvu tih država članica.

Svrha Regulative o evropskom platnom nalogu je da pojednostavi, ubrza i smanji troškove postupka u prekograničnim predmetima kada su u pitanju nesporni novčani zahtjevi i da omogući slobodan protok evropskih naloga za plaćanje u svim državama članicama propisivanjem minimalnih standarda, čije poštovanje dovodi do toga da ne postoji potreba sprovođenja prelaznog postupka u državama članicama izvršenja, prije priznanja i izvršenja.

Ovaj postupak ima fakultativan karakter, a to znači da će odredbe Glave 32 Zakona o parničnom postupku (članovi 461-471), koje uređuju izdavanje platnog naloga, nastaviti da se primjenjuju zajedno sa postupkom po evropskom platnom nalogu, nakon što Crna Gora postane država članica Evropske unije. Navedene odredbe ne zahtijevaju izmjene i dopune prije pridruživanja. One će i dalje biti dostupne strankama paralelno sa Regulativom o evropskom platnom nalogu.

Puna usklađenost crnogorskog zakonodavstva sa ovom regulativom podrazumijeva izmjenu Zakona o parničnom postupku, kako bi se osiguralo da dostavljanje poštom sa povratnicom bude jedini metod dostave koji je dostupan u pogledu evropskog postupka u sporovima male vrijednosti, jer Zakon o parničnom postupku, pored navedenog, nudi i druge vidove dostavljanja. Ovo sa razloga što je, u kontekstu ove regulative, nužno obezbijediti potpunu izvjesnost ili visok stepen vjerovatnoće, da je dostavljeni dokument došao u ruke lica kojem je upućen. Pored toga, puna usklađenost sa ovom regulativom zahtijeva i određene izmjene Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu.

Radi implementacije Regulative o platnom nalogu, Crna Gora, pored navedenih zakonodavnih aktivnosti, treba, po potrebi, da donese Zakon o sudskim taksama za evropski platni nalog, te da donese odluke o sljedećem: koji sudovi bi trebali da imaju internu nadležnost da izdaju evropski platni nalog, o postupku preispitivanja koji će se primjenjivati u sudovima koji će biti nadležni za preispitivanje, o sredstvima komunikacije prihvaćenim u svrhe postupka po evropskom platnom nalogu koji će stajati na raspolaganju sudovima, te o jezicima koji će se prihvatati u Crnoj Gori u fazi izvršenja evropskog platnog naloga.

Imajući u vidu da prenošenje Regulative o evropskom platnom nalogu u crnogorsko zakonodavstvo i njena praktična primjena podrazumijevaju prije svega određene zakonodavne aktivnosti, te u tom pravcu izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u pogledu odredbi koje se odnose na dostavljanje akata, priznanje i izvršenje presuda i troškove postupka, to cijenimo, da su postojeći administrativni, budžetski i kadrovski kapaciteti dovoljni za njenu primjenu, ali da je potrebno vršiti kontinuiranu edukaciju kadrovskih i administrativnih kapaciteta, radi pravilne primjene ove regulative, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

5. Regulativa 32007R0861 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007 godine o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti je druga od dvije evropske procesne regulative. Ova regulativa uvodi novi, harmonizovani postupak koji treba da uspostave sve države članice, zajedno sa domaćim postupkom koji je redovno dostupan po zakonima tih država. Njena svrha je da pojednostavi i ubrza parnicu kada su u pitanju sporovi male vrijednosti u prekograničnim predmetima, da smanji troškove, te da eliminiše prelazni postupak potreban da bi se omogućilo priznanje i izvršenje presuda donijetih u jednoj državi članici u evropskom postupku u sporovima male vrijednosti u drugim državama članicama.

Na sva procesna pitanja koja nijesu posebno uređena ovom regulativom primjenjuje se pravo države članice u kojoj se vodi postupak. Drugim riječima, Zakon o parničnom postupku i Zakon o izvršenju i obezbjeđenju mogu se primjenjivati svaki put kada Regulativa o postupku za sporove male vrijednosti izričito ili prećutno ostavlja pitanje državama da ga uredi. Evropski postupak u sporovima male vrijednosti funkcionalno ne zamjenjuje domaće postupke, već se nudi kao dodatna opcija zainteresovanim licima, tako da ovaj postupak ima fakultativan karakter. To znači da će se odredbe Glave Trideset (čl. 446 – 454) Zakona o parničnom postupku koji regulišu postupak u sporovima male vrijednosti nastaviti da se primjenjuju (po izboru podnosioca zahtjeva), zajedno sa evropskim postupkom u sporovima male vrijednosti, nakon što Crna Gora postane država članica Evropske unije. Ove odredbe ne zahtijevaju izmjene i dopune prije pridruživanja i

biće i dalje dostupne strankama paralelno sa Regulativom o evropskom postupku za sporove male vrijednosti.

Puna usklađenost crnogorskog zakonodavstva sa ovom regulativom podrazumijeva izmjenu Zakona o parničnom postupku, kako bi se osiguralo da dostavljanje poštom sa povratnicom bude jedini metod dostave koji je dostupan u pogledu evropskog postupka u sporovima male vrijednosti, jer Zakon o parničnom postupku, pored navedenog, nudi i druge vidove dostavljanja. Pored toga, puna usklađenost sa ovom regulativom zahtijeva i određene izmjene Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu.

Radi implementacije Regulative o evropskom postupku u sporovima male vrijednosti, Crna Gora, pored navedenih zakonodavnih aktivnosti, ima potrebu za dopunu Zakon o sudskim taksama, u odnosu na troškove za navedeni postupak.

Imajući u vidu da prenošenje Regulative o evropskom postupku u sporovima male vrijednosti u crnogorsko zakonodavstvo i njena praktična primjena podrazumijevaju prije svega određene zakonodavne aktivnosti, te u tom pravcu izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u pogledu odredaba koje se odnose na dostavljanje akata, priznanje i izvršenje presuda i troškove postupka, to cijenimo, da su postojeći administrativni, budžetski i kadrovski kapaciteti dovoljni za njenu punu implementaciju ali da, nakon njenog prenošenja u crnogorsko zakonodavstvo, treba vršiti kontinuirane obuke zaposlenih u organima nadležnim za njenu primjenu.

6. Regulativa Savjeta (EU) br. 1259/2010 od 20. decembra 2010. godine (RIM III) kojom se sprovodi unaprijeđena saradnja u oblasti prava koje se primjenjuje na razvod i zakonsku rastavu.

Kao što je konstatovano u prethodnoj analizi, Crna Gora nije u obavezi da postupa po ovoj regulativi, ni nakon što postane članica EU. Ovom regulativom se sprovodi unaprijeđena saradnja u oblasti prava koje se primjenjuje na razvod i do sada je jedini evropski instrument u oblasti pravosudne saradnje u građanskim stvarima koji je usvojen kroz pojačanu saradnju. Akta usvojena u okviru pojačane saradnje ne smatraju se dijelom pravne tekovine koju države kandidati za pristupanje treba da prihvate. Crnogorska pravila o razvodu u načelu ne moraju da budu u skladu sa ovom regulativom, a posebno iz razloga što postojeće zakonodavstvo ne poznaje termin "zakonska rastava".

Određivanje mjerodavnog prava za razvod braka sa inostranim elementom, regulisano je odredbama Zakona o međunarodnom privatnom pravu („Sl.list CG” br. 1/14).

Zakon o međunarodnom privatnom pravu („Sl.list CG” br. 1/14), djelimično je usklađen sa ovom regulativom, a nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, sagledaće se potreba za potpunim usaglašavanjem.

U Crnoj Gori, u postupcima po tužbama za razvod braka sa inostarnim elementom, kod određivanja mjerodavnog prava za razvod, primjenjuju se odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu, koje nijesu u suprotnosti sa odredbama Regulative (**Rim III**).

U odnosu na postupke za poništenje braka i pitanja imena supružnika, kad se postavljaju u kontekstu razvoda braka kao predhodno pitanje, pravila su regulisana odredbama Međunarodnog privatnog prava, koja ne moraju da budu u skladu sa ovom regulativom.

Prema izvještaju Ministarstva pravde nije bilo formiranih predmeta sa međunarodnim elementom koji se odnose na razvod braka.

U tabeli koja slijedi prikazano je postupanje osnovnih sudova u predmetima po tužbi za razvod braka sa međunarodnim elementom u 2013, 2014 i 2015. godini.

Tabela VI -1

Red. broj.	Naziv suda	Broj postupaka pokrenutih po tužbama za razvod braka u 2013 godini	Broj postupaka pokrenutih po tužbama za razvod braka u 2014 godini	Broj postupaka pokrenutih po tužbama za razvod braka u 2015 godini	Ukupno
1.	Osnovni sud u Baru	0	0	0	0
2.	Osnovni sud u Beranama	12	14	10	36
3.	Osnovni sud u Bijelom Polju	8	6	8	22
4.	Osnovni sud u Danilovgradu	0	0	0	0
5.	Osnovni sud u Žabljaku	0	0	0	0
6.	Osnovni sud u Kolašinu	0	0	0	0
7.	Osnovni sud u Kotoru	11	11	9	31
8.	Osnovni sud u Nikšiću	2	8	11	21
9.	Osnovni sud u Plavu	8	7	6	21
10.	Osnovni sud u Pljevljima	1	1	3	5

11.	Osnovni sud u Podgorici	-	-	-	66
12.	Osnovni sud u Rožajama	23	23	27	73
13.	Osnovni sud u Ulcinju	0	0	1	1
14.	Osnovni sud u Herceg Novom	3	11	9	23
15.	Osnovni sud u Cetinju		1	6	7
	UKUPNO	68	82	100	250

Kadrovski i administrativni kapaciteti u osnovnim sudovima Crne Gore

Ukoliko ova regulativa bude u cjelosti prihvaćena i bude ugrađena u važeću zakonsku regulativu a obzirom na postojeće kapacitete i broj predmeta u sudovima, prema izvještaju osnovnih sudova, ne postoji potreba za povećanjem kadrovskih i administrativnih kapaciteta kod osnovnih sudova i Ministarstva pravde Crne Gore, osim kod Osnovnog suda u Podgorici za dva izvršioca – savjetnika.

Edukativni kapaciteti i buduće potrebe za edukacijom

U odnosu na primjenu ove regulative održan je seminar u januaru 2013.godine za sudije i sudijske saradnike, posvećen unapređenju sudijske saradnje u određivanju mjerodavnog prava za razvod braka, a predavači su bili angažovani od strane TAIEX-a. Obzirom na mali broj održanih seminara posvećenih primjeni ove regulative, postoji potreba za kontinuirnom edukacijom nosilaca pravosudnih funkcija i sudijskih saradnika radi bolje pripreme za primjenu ove regulative, nakon što Crna Gora pristupi Evropskoj uniji.

7. Regulativa Savjeta (EZ) br. 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i o saradnji u stvarima koje se odnose na obaveze izdržavanja

Ova regulativa je blisko povezana sa Haškom konvencijom iz 2007. godine o međunarodnoj naplati dječjeg i drugih oblika porodičnog izdržavanja, koju je Crna Gora ratifikovala 23. septembra 2015. godine i Haškim protokolom o mjerodavnom pravu za obaveze izdržavanja. Regulativa o izdržavanju odnosi se na sve oblike porodičnog izdržavanja (porodične veze, roditeljstvo, brak ili tazbina).

Crnogorski sudovi postupaju po odredbama Haške konvencije i odredbama Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u čiji tekst je unijet značajan dio Haškog protokola o mjerodavnom pravu za obaveze izdržavanja, kao i po Haškom protokolu iz 2007.godine koji je usklađen sa Regulativom Savjeta (EZ) br. 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i o saradnji u stvarima koje se odnose na obaveze izdržavanja.

Za postupanje u međunarodnim stvarima koje se odnose na obaveze izdržavanja, određeno je Ministarstvo rada i socijalnog staranja, kao centralni organ, shodno Haškoj konvenciji iz 2007. godine, koje do sada nije imalo formiranih predmeta koji se odnose na porodično izdržavanje.

U tabeli koja slijedi prikazano je postupanje osnovnih sudova u predmetima međunarodne pravne pomoći koji se odnose na priznanje i izvršenje sudskih odluka, na obaveze izdržavanja.

Tabela VII -1

Red. broj.	Naziv suda	Broj postupaka pokrenutih za priznanje i izvršenje odluka koje se odnose na obavezu izdržavanja u 2013 godini	Broj postupaka pokrenutih za priznanje i izvršenje odluka koje se odnose na obavezu izdržavanja u 2014 godini	Broj postupaka pokrenutih za priznanje i izvršenje odluka koje se odnose na obavezu izdržavanja u 2015 godini	<u>Ukupno</u>
1.	Osnovni sud u Baru	52	101	67	220
2.	Osnovni sud u Beranama	0	3	4	7
3.	Osnovni sud u Bijelom Polju	40	42	33	115
4.	Osnovni sud u Danilovgradu	1	0	1	2
5.	Osnovni sud u Žabljaku	1	0	0	1
6.	Osnovni sud u Kolašinu	3	3	4	10
7.	Osnovni sud u Kotoru	5	3	1	9
8.	Osnovni sud u Nikšiću	5	4	3	12
9.	Osnovni sud u Plavu	12	6	6	24
10.	Osnovni sud u Pljevljima	0	2	4	6
11.	Osnovni sud u Podgorici	24	61	41	126
12.	Osnovni sud u Rožajama	29	25	20	74
13.	Osnovni sud u Ulcinju	36	33	11	80
14.	Osnovni sud u Herceg Novom	10	7	22	39
15.	Osnovni sud u Cetinju	1	2		3

	UKUPNO	219	292	217	728
--	---------------	------------	------------	------------	------------

Kadrovski i administrativni kapaciteti u osnovnim sudovima

Bez obzira što je prethodna analiza ukazala na potrebe izmjena postojeće zakonske regulative, i to: Zakona o parničnom postupku, Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu, radi njihovog potpunog usklađivanja sa Evropskom pravnom tekovinom, te cijenimo da njihove izmjene neće zahtijevati potrebu povećanja administrativnih kapaciteta ni kod sudova, ni Ministarstva rada i socijalnog staranja.

Edukativni kapaciteti, potrebe, izdvojena i planirana sredstva za edukacije

U odnosu na edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija i sudiskih saradnika vezano za primjenu ove regulative, održan je seminar u januaru 2015. godine, u okviru saradnje Luksemburga i Crne Gore u oblasti porodičnog prava koji se odnosi na priznavanje i izvršenje sudskih odluka u sporovima oko obaveze izdržavanja. Seminaru su prisustvovalе sudije i sudijski pripravnici iz građanskih odjeljenja i predstavnici Ministarstva pravde. Smatramo da će potpuno usklađivanje sa ovom regulativom zahtijevati kontinuiranu edukaciju kako kadrovskih tako i administrativnih kapaciteta.

Prema izvještaju Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u 2015. godini za obuke u oblasti parničnog, procesnog i izvršnog zakonodavstva utrošeno je oko 22.000,00€, od čega 10.000,00€ iz budžetskih sredstava Centra, a 12.000,00€ kroz podršku međunarodnih organizacija.

U 2016 godini, zaključno sa 31.05., u istoj oblasti iz budžetskih sredstava za obuke je utrošeno 3.000,00€, a iz podrške međunarodne organizacije oko 6.000,00€.

Ukupna novčana sredstva (budžetska i iz podrške međunarodnih organizacija) planirana za edukacije u 2016 godini iznose 27.000,00€.

Obzirom na obim planiranih sredstva za edukacije ocjena je, da ima uslova za obezbjeđenje kontinuiranih edukacije kadrovskih i administrativnih kapaciteta.

8. Izmijenjena regulativa Savjeta (EZ) br. 2201/2003. godine o nadležnosti priznavanju i izvršenju presuda u bračnim sporovima i predmetima vezanim za roditeljsku odgovornost

Ova regulativa sadrži odredbe koje se odnose na nadležnost, priznanje i izvršenje presuda i na saradnju između organa kada je u pitanju vršenje, prenošenje, ograničenje ili prestanak roditeljske odgovornosti. Regulativa je blisko povezana sa Haškom konvencijom iz 1966. godine i Haškom konvencijom iz 1980. godine, koje su dio pravne tekovine, a čija

potpisnica je Crna Gora. Ona ima isti ili širi domašaj od Regulative i koju i Crna Gora primjenjuje, što znači, da je već postignuta potpuna usklađenost sa nizom mjera saradnje koje su sastavni dio pravne tekovine. Crnogorski pristup u ovoj oblasti u velikoj mjeri je u skladu sa pravnom tekovinom. Nakon dobijanja članstva u Evropsku uniju, odredbe regulative će imati prednost nad Haškom konvencijom o zaštiti djece iz 1996.godine, kao i kod priznanja i izvršenja presuda u Crnoj Gori o roditeljskoj odgovornosti.

Prema postojećem stanju ne postoji potreba za povećanjem administrativnih kapaciteta, a shodno tome ni za izdvajanjem dodatnih budžetskih sredstava.

Crnogorsko zakonodavstvo je u velikoj mjeri izvan zone uticaja Regulative Brisel II i u većem dijelu je u skladu sa pravnom tekovinom EU po pitanju roditeljske odgovornosti, jer primjenjuje i Hašku konvenciju o otmici i zaštiti djece.

U odnosu na ovu regulativu nije bilo formiranih predmeta koji se odnose na roditeljsku odgovornost sa međunarodnim elementom, ni kod Ministarstva pravde ni kod osnovnih sudova, jer su ovi zahtjevi rješavani u postupcima priznanja i izvršenja sudskih odluka iz bračnih sporova, i predmeta vezanih za roditeljsku odgovornost.

Kadrovski i administrativni kapaciteti u osnovnim sudovima

U cilju potpunog sagledavanja potrebnih budžetskih sredstava za postojeće i buduće kadrovske i administrativne kapacitete, pored ostalih dati su podaci i o njihovom radnom stažu, po sudovima kako slijedi:

Osnovni sud u Bijelom Polju

U Osnovnom sudu u Bijelom Polju po međunarodnim zamolnicama postupa dvoje sudija i jedan službenik (samostalni savjetnik II) sa radnim stažom od sedam godina.

U parnicama sa međunarodnim elementom postupa predsjednik suda, sa radnim stažom od 33godine i osam sudija sa stažom od deset, 24, 14, deset, 26, 14, 12 i 16.godina).

Prema izvještaju ovog suda, postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju potrebe obavljanja ovih poslova i za sada nema potrebe za povećanjem broja izvršilaca.

Osnovni sud u Podgorici

U Osnovnom sudu u Podgorici po međunarodnim zamolnicama i parnicama sa međunarodnim elementom postupa predsjednik suda, sa 19 godina radnog staža i 37 sudija tog suda sa radnim stažom od 32, 30, 22, 17, 15, 15, 13, 13, 26, 14, 12, 13, deset, deset, deset, deset, 14, deset, devet, devet, 14, 11, sedam, sedam, 11, šest, devet,15,15,24,14 ,osam,osam,devet i devet godina.

Od 2016 godine u vanparničnim predmetima postupa jedan sudija, i u predmetima za priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka, sa radnim stažom od devet godina.

Po međunarodnim zamolnicama postupa jedan službenik-savjetnik, sa radnim stažom od četiri godine i jedan namještenik SSS-IV stepen, sa šest godina radnog staža.

Na određeno vrijeme trenutno je angažovano 12 savjetnika, koji pored drugih stručnih poslova, postupaju i po međunarodnim zamolnicama.

Prema izvještaju ovog suda, kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući, osim što postoji potreba za povećanjem administrativnih kapaciteta, i to za dva službenika-savjetnika sa VSS, na neodređeno vrijeme.

Osnovni sud u Pljevljima

U Osnovnom sudu u Pljevljima, po međunarodnim zamolnicama, i u parnicama sa međunarodnim elementom postupa dvoje sudija, sa 24 i 30 godina radnog staža.

Po međunarodnim zamolnicama, postupaju tri namještenika sa SSS, jedan upisničar sa 16 godina radnog staža, i dva zapisničara, jedan sa 16 i jedan sa šest godina radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda, u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Plavu

U Osnovnom sudu u Plavu, po međunarodnim zamolnicama postupa predsjednik suda, sa 30 godina radnog staža, a u parnicama sa međunarodnim elementom postupa dvoje sudija sa radnim stažom od 18 i deset godina.

Po međunarodnim zamolnicama postupa jedan službenik sa VSS i šest godina radnog staža i jedan namještenik sa SSS i osam godina radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Cetinju

U Osnovnom sudu u Cetinju po međunarodnim zamolnicama i parnicama sa međunarodnim elementom postupa jedan sudija sa radnim stažom od deset godina.

Po međunarodnim zamolnicama postupa jedan namještenik, sa SSS i 22 godine radnog staža i jedan pripravnik sa VSS i dvije godine radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda, u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Beranama

U Osnovnom sudu u Beranama, po međunarodnim zamolnicama postupa predsjednik suda, sa 27 godina radnog staža i jedan sudija, sa radnim stažom od 19 godina.

U parnicama sa međunarodnim elementom postupa sedam sudija, sa radnim stažom od 27, 23, 36, 30, 15,18 i 29 godina.

Po međunarodnim zamolnicama postupa jedan službenik, sa VSS i šest godina radnog staža i dva namještenika sa SSS od 15 i 36 godina radnog staža.

Prema izvještaju tog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Baru

U Osnovnom sudu u Baru po međunarodnim zamolnicama postupa jedan sudija, sa 16 godina radnog staža.

U parnicama sa međunarodnim elementom postupa pet sudija sa radnim stažom od pet, devet, deset, sedam i devet godina .

Po međunarodnim zamolnicama postupaju tri službenika-samostalni savjetnici sa VSS i radnim stažom od devet, sedam i šest godina, jedan namještenik sa SSS i radnim stažom od 25 godina i šest namještenika zapisničara sa radnim stažom od 37, 13, 15, 16, 24 i devet godina.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Kolašinu

U Osnovnom sudu u Kolašinu, po međunarodnim zamolnicama i parnicama sa međunarodnim elementom postupa dvoje sudija, sa 20 i 15 godina radnog staža.

Od administrativnih kapaciteta po međunarodnim zamolnicama postupaju dva službenika –namještenika sa SSS i radnim stažom od 30 i 32godine

Prema izvještaju tog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Herceg Novom

U Osnovnom sudu u Herceg Novom, po međunarodnim zamolnicama postupa jedan sudija, sa pet godina radnog staža.

U parnicama sa međunarodnim elementom postupa šest sudija sa radnim stažom od pet, sedam, osam, 16 i 21 godinu.

Od administrativnih kapaciteta, po međunarodnim zamolnicama postupa jedan namještenik sa SSS i radnim stažom od osam godina.

Prema izvještaju tog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti su zadovoljavajući.

Osnovni sud u Kotoru

U Osnovnom sudu u Kotoru, po međunarodnim zamolnicama i parnicama sa međunarodnim elementom postupa predsjednik suda, sa 38 godina ranog staža i šest sudija, sa 14, deset, sedam, šest, 23 i deset godina radnog staža.

U vanparničnim predmetima sa međunarodnim elementom, postupa jedan sudija sa radnim stažom od 23 godine.

Po međunarodnim zamolnicama postupa jedan službenik po ovlaštenju predsjednika (samostalni savjetnik I), sa položenim pravosudnim ispitom i sa 29 godina radnog staža, jedan službenik-samostalni savjetnik I (upravitelj sudske pisarnice), sa četiri godine radnog staža i samostalni namještenik II sa SSS- IVstepen i 27 godina radnog staža.

Prema izvještaju tog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

Privredni sud Crne Gore

U Privrednom sudu Crne Gore, po međunarodnim zamolnicama i parnicama sa međunarodnim elementom postupa sedam sudija sa radnim stažom od 17, 31, 28, 36, 29, 29 i 18 godina.

Od administrativnih kapaciteta, po međunarodnim zamolnicama postupa pet službenika, od toga četiri službenika sa VVS sa radnim stažom deset, deset, sedam i sedam godina radnog staža i jedan namještenik sa SSS i 34.godine radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

Osnovni sud u Ulcinju

U Osnovnom sudu u Ulcinju, po međunarodnim zamolnicama postupa predsjednik suda, sa radnim stažom od 13. godina a u parnicama sa međunarodnim elementom postupa postupa četiri sudije sa radnim stažom od 35, 22, sedam i osam godina.

Od administrativnih kapaciteta po međunarodnim zamolnicama postupa jedan namještenik sa SSS i 36 godina radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

Osnovni sud u Danilovgradu

U Osnovnom sudu u Danilovgradu, po svim međunarodnim zamolnicama postupa predsjednik suda, sa radnim stažom od 30 godina, dok u parnicama sa međunarodnim elementom postupa troje sudija, sa radnim stažom od 13, 28 i 30 godina.

Od administrativnih kapaciteta u predmetima međunarodne pravne pomoći, postupa jedan namještenik (upisničar) sa SSS i stažom od 24 godine.

Prema izvještaju ovog suda u ovim predmetima se postupa efikasno, a postojeći kadrovski i administrativni kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

Osnovni sud u Rožajama

U Osnovnom sudu u Rožajama, po međunarodnim zamolnicama postupa predsjednik suda, sa 32 godine radnog staža, a u parnicama sa međunarodnim elementom postupa troje sudija sa radnim stažom od deset, deset i 25 godina.

Po međunarodnim zamolnicama, postupa jedan upisničar sa SSS i 36 godina radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

Osnovni sud u Nikšiću

U Osnovnom sudu u Nikšiću po međunarodnim zamolnicama i u parnicama sa međunarodnim elementom postupa jedan sudija sa 26 godina radnog staža.

U predmetima sa međunarodnim elementom postupa jedan službenik – samostalni savjetnik II sa sedam godina radnog staža i dva namještenika sa SSS i sa tri i 24 godine radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

Osnovni sud u Žabljaku

U Osnovnom sudu u Žabljaku po međunarodnim zamolnicama i u parnicama sa međunarodnim elementom postupa dvoje sudija, jedan sudija sa 33 godine radnog staža i jedan sudija sa 27 godina radnog staža.

U predmetima sa međunarodnim elementom, postupa jedan službenik-savjetnik sa šest godina radnog staža.

Prema izvještaju ovog suda u navedenim predmetima se postupa efikasno, a postojeći administrativni i kadrovski kapaciteti zadovoljavaju trenutne potrebe.

U tabeli koja slijedi iskazani su podaci za novčana sredstva koja su izdvojena u 2015. godini iz Budžeta Crne Gore, za bruto i neto zarade, za sudije i sudijske saradnike na mjesečnom i godišnjem nivou, službenike zaposlene na određeno vrijeme, pripravnike, kao i sredstva koja treba izdvojiti za nedostajuće administrativne kapacitete u Osnovnom sudu Podgorica.

1 Sudije osnovnih sudova Crne Gore prema godinama radnog staža	koefi ci jenti	minul i rad	neto na mjesečno m nivou	ukupni bruto na mjesečno m nivou	neto na godisnjem nivou	bruto na godisnjem nivou

1 sudija sa 38 godina	13.00	30.50	1,224.16	2,125.92	14,689.92	25,511.04
2 sudija sa 36	13.00	28.50	2,452.30	4,188.82	29,427.60	50,265.84
1 sudija sa 35	13.00	27.50	1,217.14	2,078.65	14,605.68	24,943.80
2 sudija sa 33	13.00	25.50	2,398.24	4,094.26	28,778.88	49,131.12
2 sudija sa 32	13.00	24.50	2,380.22	4,062.74	28,562.64	48,752.88
1 sudija sa 31	13.00	23.00	1,176.60	2,007.73	14,119.20	24,092.76
6 sudija sa 30	13.00	22.50	7,032.54	11,999.10	84,390.48	143,989.20
13 sudija sa 29	13.00	21.50	15,120.04	25,793.30	181,440.48	309,519.60
2 sudija sa 28	13.00	20.50	2,308.14	3,936.68	27,697.68	47,240.16
3 sudija sa 27	13.00	19.50	3,435.21	5,857.74	41,222.52	70,292.88
3 sudija sa 26	13.00	18.50	3,408.18	5,810.46	40,898.16	69,725.52
2 sudija sa 25	13.00	17.50	2,254.10	3,842.12	27,049.20	46,105.44
3 sudija sa 24	13.00	16.50	3,354.12	5,715.90	40,249.44	68,590.80
3 sudija sa 23	13.00	15.50	3,327.09	5,668.62	39,925.08	68,023.44
2 sudija sa 22	13.00	14.50	2,200.04	3,747.58	26,400.48	44,970.96
1 sudija sa 21	13.00	13.50	1,091.01	1,858.03	13,092.12	22,296.36
1 sudija sa 20	13.00	12.50	1,082.00	1,842.27	12,984.00	22,107.24
2 sudija sa 19	13.00	11.75	2,150.50	3,660.90	25,806.00	43,930.80
3 sudija sa 18	13.00	11.00	3,205.47	5,455.89	38,465.64	65,470.68
2 sudija sa 17	13.00	10.25	2,123.46	3,613.62	25,481.52	43,363.44
3 sudija sa 16	13.00	9.50	3,164.94	5,384.97	37,979.28	64,619.64
7 sudija sa 15	13.00	8.75	7,337.54	12,482.19	88,050.48	149,786.28
8 sudija sa 14	13.00	8.00	8,331.68	14,170.80	99,980.16	170,049.60
5 sudija sa 13	13.00	7.25	5,173.55	8,797.70	62,082.60	105,572.40
2 sudija sa 12	13.00	6.50	2,055.90	3,495.44	24,670.80	41,945.28
2 sudija sa 11	13.00	5.75	2,042.38	3,471.80	24,508.56	41,661.60
14 sudija sa 10	13.00	5.00	14,202.16	24,137.12	170,425.92	289,645.44
7 sudija sa 9	13.00	4.50	7,069.51	12,013.40	84,834.12	144,160.80
4 sudija sa 8	13.00	4.00	4,021.72	6,833.28	48,260.64	81,999.36
3 sudija sa 5	13.00	2.50	2,975.73	5,054.04	35,708.76	60,648.48

1 sudija sa 9	13.00	4.50	1,009.93	1,716.20	12,119.16	20,594.40
ukupno			120,325.	204,917.27	1,443,907.20	2,459,007.24
II.Sudije Privrednog suda Crne Gore prema godinama radnog staža	koefi cijent	minul i rad	neto	ukupni bruto	neto	bruto
1 sudija sa 36	13.39	28.50	1,260.88	2,155.16	15,130.56	25,861.92
1 sudija sa 31	13.39	23.00	1,209.84	2,065.88	14,518.08	24,790.56
2 sudija sa 29	13.39	21.50	2,391.84	4,083.08	28,702.08	48,996.96
1 sudija sa 28	13.39	20.50	1,186.64	2,025.30	14,239.68	24,303.60
1 sudija sa 18	13.39	11.00	1,098.49	1,871.11	13,181.88	22,453.32
1 sudija sa 17	13.39	10.25	1,091.53	1,853.93	13,098.36	22,247.16
ukupno			8,239.22	14,054.46	98,870.64	168,653.52
III.Službenici osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore prema godinama radnog staža	koefi cijent	minul i rad	neto	ukupni bruto	neto	bruto
1 savjetnik I sa 29 godina radnog staža	6.63	21.50	525.23	882.43	6,302.76	10,589.16
1 savjetnik I sa 9	6.63	4.50	459.99	769.28	5,519.88	9,231.36
2 savjetnik I sa 8	6.63	4.00	915.98	1,531.88	10,991.76	18,382.56
3 savjetnik I sa 7	6.63	3.50	1,367.97	2,287.77	16,415.64	27,453.24
1 savjetnik I sa 7	6.63	3.50	455.99	762.59	5,471.88	9,151.08
3 savjetnik I sa 6	6.63	3.00	1,361.97	2,277.75	16,343.64	27,333.00
2 savjetnik I sa 4	6.63	2.00	899.98	1,505.14	10,799.76	18,061.68
ukupno			5,987.11	10,016.84	71,845.32	120,202.08
IV.Namještenici u sudovima	koefi cijent	minul i rad	neto	ukupni bruto	neto	bruto
1 namjes I sa 37god.staža	2.86	29.50	265.54	444.09	3,186.48	5,329.08
3 namjes I sa 36god.staža	2.86	28.50	791.46	1,323.63	9,497.52	15,883.56

1 namjes I sa 32 god.staža	2.86	24.50	256.92	429.67	3,083.04	5,156.04
1 namjes I sa 30god.staža	2.86	22.50	253.47	423.90	3,041.64	5,086.80
1 namjes I sa 34god.staža	2.86	26.50	260.37	435.44	3,124.44	5,225.28
1 namjes I sa 27god.staža	2.86	19.50	248.30	415.25	2,979.60	4,983.00
1 namjes I sa 25god.staža	2.86	17.50	244.85	409.48	2,938.20	4,913.76
3 namjes I sa 24god.staža	2.86	16.50	729.36	1,219.80	8,752.32	14,637.60
1 namjes I sa 22god.staža	2.86	14.50	239.67	400.83	2,876.04	4,809.96
1 namjes I sa 16god.staža	2.86	9.50	231.05	386.41	2,772.60	4,636.92
3 namjes I sa 15god.staža	2.86	8.75	689.28	1,152.72	8,271.36	13,832.64
1 namjes I sa 13god.staža	2.86	7.25	227.17	379.92	2,726.04	4,559.04
1 namjes I sa 9god.staža	2.86	4.50	222.43	371.99	2,669.16	4,463.88
2 namjes I sa 8god.staža	2.86	4.00	443.14	741.08	5,317.68	8,892.96
2 namjes I sa 6god.staža	2.86	3.00	439.68	735.32	5,276.16	8,823.84
ukupno			5,542.69	9,269.53	66,512.28	111,234.36
V.12 službenika, sam.savj I, koji rade na određeno vrijeme	koefi cijent	minul i rad	neto	ukupni bruto	neto	bruto
2 savj sa 5 god.staža	6.63	2.50	903.98	1,511.82	10,847.76	18,141.84
7 savjet sa 3 god. staža	6.63	1.50	3,136.00	5,244.54	37,632.00	62,934.48
3 savj sa 4 god.staža	6.63	2.00	1,349.97	2,257.71	16,199.64	27,092.52
ukupno			5,389.95	9,014.07	64,679.40	108,168.84
VI. 1 pripravnik sa VSS I 2 god.staža	4.16	1.00	295.57	494.30	3546.84	5931.6
2 sam. savjetnika sa 5 god.staža	6.63	2.50	903.98	1511.82	10847.76	18141.84

Iz navedene tabele proizilazi da je na ime troškova zarade za kadrovske i administrativne kapacitete osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore koji postupaju u predmetima iz građansko-pravne oblasti sa međunarodnim elementom, kao i po međunarodnim zamolnicama, u 2015 godini iz Budžeta Crne Gore na ime bruto zarada i to: za sudije osnovnih sudova izdvojeno ukupno 2.459,007,2€, za sudije Privrednog suda Crne Gore 168,653,52€, za službenike osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore, 120.202,08€, dok je za namještenike u navedenim sudovima, izdvojeno ukupno 111.234,36€. Za službenike zaposlene na određeno vrijeme izdvojeno je ukupno 18.141,84€, za 1 pripravnika, 5.931,6€, dok je za dva nedostajuća službenika- savjetnika u Osnovnom sudu Podgorica, potrebno obezbijediti sredstva za bruto zarade u ukupnom iznosu od 18.141,84€.

IV OCJENA STANJA

Analizom parničnog, procesnog i izvršnog zakonodavstva (II dio), u smislu uticaja prenošenja osam regulativa Evropske unije u crnogorsko zakonodvstvo, te procjene trenutnih i potrebnih administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta i potreba, zasnovanih na broju predmeta, efikasnosti postupka i postojećoj službeničkoj strukturi, utvrđeno je da postojeći kadrovski i administrativni kapaciteti Ministarstva pravde, osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore efikasno postupaju u predmetima međunarodne pravne pomoći u građanskim i privrednim stvarima, u pogledu dostavljanja akata i izvođenja dokaza, u skladu sa Haškom konvencijom o dostavljanju iz 1965. godine i Haškom konvencijom o izvođenju dokaza iz 1970. godine, kojima je Crna Gora pristupila.

Imajući u vidu da Regulativa o dostavljanju kao model koristi Hašku konvenciju iz 1965. godine, dok se Regulativa o izvođenju dokaza zasniva na Haškoj konvenciji o izvođenju dokaza iz 1970. godine, koje konvencije Crna Gora već primjenjuje, to se može zaključiti da postoje dovoljni kadrovski i administrativni kapaciteti za pravilno postupanje po navedenim regulativama, i nakon ulaska Crne Gore u Evropsku uniju. Međutim, zbog velikog obima posla u Osnovnom sudu u Podgorici, te s tim u vezi nužnog angažovanja savjetnika koji postupaju u predmetima međunarodne pravne pomoći i na drugim poslovima u Sudu, što dovodi do njihove velike opterećenosti, postoji potreba za zapošljavanjem još dva savjetnika, koji bi postupali samo u predmetima međunarodne pravne pomoći.

Godišnja bruto izdvajanja za zarade za dva savjetnika u Osnovnom sudu u Podgorici iznosila bi 18.141,84 €.

Nadalje, za postupanje po preostalim regulativama, i to: Regulativi 32004R0805 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o uvođenju evropskog izvršnog naloga za nesporna potraživanja, Regulativi 32006R1896 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. godine kojom se utvrđuje postupak za izdavanje evropskog platnog

naloga, Regulativi 32007R0861 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007. godine o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti, Regulativi Savjeta (EU) br. 1259/2010 od 20. decembra 2010. godine kojom se sprovodi unaprijeđena saradnja u oblasti prava koje se primjenjuje na razvod i zakonsku rastavu, Regulativi Savjeta (EZ) br. 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i o saradnji u stvarima koje se odnose na obaveze izdržavanja i Izmijenjenoj Regulativi Savjeta (EZ) br.2201/2003 od 27. novembra 2003. godine o nadležnosti i priznavanju i izvršenju presuda u bračnim sporovima i predmetima vezanim za roditeljsku odgovornost, kojom se ukida Regulativa (EZ) br. 1347/2000, u Crnoj Gori postoje dovoljni kadrovski i administrativni kapaciteti za postupanje po istima.

Međutim, imajući u vidu da se navedene regulative ne mogu primjenjivati u Crnoj Gori prije njenog pristupanja Evropskoj uniji i da se iste povremeno mijenjaju i dopunjuju, to je nužno nastaviti sa kontinuiranom edukacijom iz oblasti koje one regulišu, radi podizanja nivoa stručnosti za njihovu pravilnu primjenu, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prepoznao je značaj stručnog osposobljavanja za pravilnu primjenu ovih regulativa, pa je u tom pravcu u ranijem periodu organizovao seminare i obuke iz oblasti koje su predmet regulative, sa kojima će nastaviti i u narednom periodu. Za održavanje ovih obuka nijesu potrebna dodatna sredstva.

U procesu evropske integracije treba pratiti promjene relevantne pravne tekovine Evropske unije i potrebe harmonizacije zakonodavstva i spremnosti nacionalnih institucija da članstvom u Evropskoj uniji budu u mogućnosti da neposredno primjenjuju relevantne regulative. U tom smislu, potrebno je da Ministarstvo pravde u kontinuitetu, u skladu sa potrebama za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, pripremi izmjene zakonodavstva radi stvaranja uslova za primjenu odgovarajućih regulativa.

Takođe, potrebno je da Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu kontinuirano organizuje obuke iz oblasti međunarodne pravne pomoći da bi sudije bile spremne za neposrednu primjenu regulativa Evropske unije nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U konačnom, potrebno je u kontinuitetu pratiti kapacitete nadležnih organa za neposrednu primjenu regulativa.

REZIME

Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 24, mjerom 5.1.2., predviđena je priprema Analize o stepenu usklađenosti crnogorskog parničnog i izvršnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, koju je izradilo Ministarstvo pravde, a Vlada Crne Gore usvojila, na sjednici održanoj 18.12.2014. .godine.

Istim pregovaračkim poglavljem, mjerom 5.1.2.1, predviđena je izrada II dijela Analize kroz analizu uticaja prenošenja relevantnih regulativa Evropske Unije u crnogorsko zakonodvstvo, u smislu procjene trenutnih i potrebnih administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta i potreba, zasnovanih na broju predmeta, efikasnosti postupka i postojećoj službeničkoj strukturi. U skladu sa navedenom mjerom, **Programom rada Vlade za II kvartal 2016. godine, pedviđeno je usvajanje Analize parničnog, procesnog i izvršnog zakonodavstva (Ildio).**

Ova analiza daje procjenu trenutnih i potrebnih kadrovskih, administrativnih, budžetskih i edukativnih kapaciteta, za postupanja u predmetima međunarodne pravne pomoći, kao i kapaciteta potrebnih za primjenu osam regulativa EU i to:

I. Regulativa 32007R1393 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. novembra 2007. godine o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih dokumenta u građanskim i privrednim stvarima;

II. Regulativa 32001R1206 Vijeća od 28. maja 2001. godine o saradnji između sudova država članica kod pribavljanja dokaza u građanskim ili privrednim stvarima:

III. Regulativa 32004R0805 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o uvođenju evropskog izvršnog naloga za nesporna potraživanja;

IV. Regulativa 32006R1896 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. godine kojom se utvrđuje postupak za izdavanje evropskog platnog naloga;

V. Regulativa 32007R0861 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007. godine o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti;

VI. Regulativa Savjeta (EU) br. 1259/2010 od 20. decembra 2010. godine kojom se sprovodi unaprijedena saradnja u oblasti prava koje se primjenjuje na razvod i zakonsku rastavu;

VII. Regulativa Savjeta (EZ) br. 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i o saradnji u stvarima koje se odnose na obaveze izdržavanja i

VIII. Izmijenjena Regulatorna Savjeta (EZ) br. 2201/2003 od 27. novembra 2003. godine o nadležnosti i priznavanju i izvršenju presuda u bračnim sporovima i predmetima vezanim za roditeljsku odgovornost, kojom se ukida Regulatorna (EZ) br. 1347/2000.

U cilju pravilne procjene trenutnih i potrebnih administrativnih, budžetskih, kadrovskih i edukativnih kapaciteta i potreba za primjenu navedenih regulatorna, a nakon njihove potpune implementacije u crnogorsko zakonodavstvo, pribavljeni su statistički podaci od organa koji su po pozitivnim propisima Crne Gore nadležni za dostavljanje, i to od: Ministarstva pravde, osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore, za 2013, 2014 i 2015 godinu.

Za primjenu Regulatorne 32007R1393 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. novembra 2007. godine o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih dokumenta u građanskim i privrednim stvarima, koja kao model koristi Hašku konvenciju o dostavljanju iz 1965. godine, a koja se primjenjuje u Crnoj Gori, postojeći kadrovski, administrativni i budžetski kapaciteti u odnosu na broj formiranih predmeta su zadovoljavajući, jer se po predmetima postupa efikasno, što znači da ne postoji potreba za povećanjem ni nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, osim u Osnovnom sudu u Podgorici za jedno službeničko mjesto – savjetnik, za koje treba obezbijediti novčana sredstva u Budžetu Crne Gore u bruto iznosu od 9.070,92, na godišnjem nivou. U odnosu na edukativne kapacitete, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je seminar iz oblasti međunarodne pravne pomoći koji se odnosi na primjenu Haške konvencije o dostavljanju iz 1965 godine, ali postoji potreba i za kontinuiranom edukacijom kadrovskih i administrativnih kapaciteta radi pravilne primjene navedene regulatorne, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Za primjenu Regulatorne 32001R1206 Vijeća od 28. maja 2001. godine o saradnji između sudova država članica kod pribavljanja dokaza u građanskim ili privrednim stvarima, koja je blisko zasnovana na Haškoj konvenciji o izvođenju dokaza iz 1970. godine, a koja se primjenjuje u Crnoj Gori, postojeći kadrovski, administrativni i budžetski kapaciteti u odnosu na broj formiranih predmeta su zadovoljavajući, jer se po predmetima postupa efikasno, što znači da ne postoji potreba za njihovim povećanjem ni nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, osim u Osnovnom sudu u Podgorici za jedno službeničko mjesto – savjetnik, za koje treba obezbijediti novčana sredstva u Budžetu Crne Gore u bruto iznosu od 9.070,92, na godišnjem nivou. U odnosu na edukativne kapacitete, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je seminar iz oblasti međunarodne pravne pomoći koji se odnosi na primjenu Haške konvencije o izvođenju dokaza iz 1970 godine, ali postoji potreba i za kontinuiranom edukacijom kadrovskih i administrativnih kapaciteta radi pravilne primjene navedene regulatorne, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

Za primjenu Regulative 32004R0805 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o uvođenju evropskog izvršnog naloga za nesporna potraživanja, i Regulative 32006R1896 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. decembra 2006. godine kojom se utvrđuje postupak za izdavanje evropskog platnog naloga potrebno je preduzeti određene zakonodavne aktivnosti, te u tom pravcu izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u pogledu odredaba koje se odnose na dostavljanje akata, priznanje i izvršenje presuda i troškove postupka. Očekuje se da će postojeći administrativni, budžetski i kadrovski kapaciteti biti dovoljni za primjenu navedenih regulativa. Međutim, potrebno je vršiti kontinuiranu edukaciju kadrovskih i administrativnih kapaciteta, radi stvaranja uslova za njihovu pravilnu primjenu, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Za primjenu Regulative 32007R0861 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007. godine o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti potrebno je dopuniti Zakon o sudskim taksama, u odnosu na troškove za navedeni postupak, izmijeniti i dopuniti Zakon o parničnom postupku, Zakon o izvršenju i obezbjeđenju i Zakon o međunarodnom privatnom pravu, u pogledu odredbi koje se odnose na dostavljanje akata, priznanje i izvršenje presuda i troškove postupka. Procjena je da su postojeći administrativni, budžetski i kadrovski kapaciteti dovoljni za njenu punu implementaciju ali da, nakon njenog prenošenja u crnogorsko zakonodavstvo, treba vršiti kontinuirane obuke zaposlenih u organima nadležnim za njenu primjenu.

U odnosu na Regulativu Savjeta (EU) br. 1259/2010 od 20. decembra 2010. godine (RIM III) kojom se sprovodi unaprijeđena saradnja u oblasti prava koje se primjenjuje na razvod i zakonsku rastavu, Crna Gora nije u obavezi da postupa po ovoj regulativi, ni nakon što postane članica EU, jer se u postupcima za razvod braka sa međunarodnim elementom, kod određivanja mjerodavnog prava za razvod primjenjuju odredbe Međunarodnog privatnog prava, koje nijesu u suprotnosti sa ovom regulativom. Prema izvještaju Ministarstva pravde i osnovnih sudova, postojeći kadrovski i administrativni kapaciteti postupaju efikasno, te ne postoji potreba za njihovim povećanjem, kao ni za obezbjeđivanjem dodatnih budžetskih sredstava. Obzirom na mali broj seminara održanih na ovu temu, potrebna je kontinuirana edukacija, radi stručnog osposobljavanja za primjenu navedene regulative, nakon pristupanja Evropskoj Uniji.

Regulativa Savjeta (EZ) br. 4/2009 od 18. decembra 2008. godine o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i o saradnji u stvarima koje se odnose na obaveze izdržavanja, blisko je povezana sa Haškom konvencijom iz 2007 godine, koju je Crna Gora ratifikovala 2015 godine. Crnogorski sudovi postupaju po njenim odredbama i po Zakonu o međunarodno privatnom pravu u koji je unijet značajan broj odredbi Haškog protokola koji je usklađen sa ovom regulativom. U odnosu na dostavljene podatke osnovnih sudova o postupanju u ovim predmetima, a ni izmjenom postojeće zakonske regulative,

neće biti potrebe za povećanjem kadrovskih, administrativnih, a ni budžetskih kapaciteta. Smatramo da i u odnosu na ovu regulativu treba nastaviti sa edukacijom kadrovskih i administrativnih kapaciteta.

Izmijenjena Regulativa Savjeta (EZ) br. 2201/2003 od 27. novembra 2003. godine o nadležnosti i priznavanju i izvršenju presuda u bračnim sporovima i predmetima vezanim za roditeljsku odgovornost, kojom se ukida Regulativa (EZ) br. 1347/2000 je blisko povezana sa Haškom konvencijom iz 1966 i 1980. godine, koju Crna Gora primjenjuje. Tako da je crnogorski pristup u ovoj oblasti u velikoj mjeri usklađen sa pravnom tekovinom EU. Prema trenutnoj situaciji ne postoji potreba za povećanjem kadrovskih, administrativnih i budžetskih kapaciteta, jer nije bilo posebno formiranih predmeta iz ove oblasti, iz razloga što su ovi zahtjevi rješavani u postupcima koji se odnose na bračne sporove, u kojima sudovi postupaju efikasno.

Na ime troškova zarade za kadrovske i administrativne kapacitete osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore koji postupaju u predmetima iz građansko-pravne oblasti sa međunarodnim elementom, kao i po međunarodnim zamolnicama, u 2015 godini, iz Budžeta Crne Gore na ime bruto zarada i to: za sudije osnovnih sudova izdvojeno je ukupno 2.459,007,2€, za sudije Privrednog suda Crne Gore 168,653,52€, za službenike osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore, 120.202,08€, dok je za namještenike u navedenim sudovima, izdvojeno ukupno 111.234,36€. Za službenike zaposlene na određeno vrijeme izdvojeno je ukupno 18.141,84€, za jednog pripravnika, 5.931,6€, dok je za dva nedostajuća službenika- savjetnika u Osnovnom sudu Podgorica, potrebno obezbijediti sredstva za bruto zarade u ukupnom iznosu od 18.141,84€.

Međutim, imajući u vidu da se navedene regulative ne mogu primjenjivati u Crnoj Gori prije njenog pristupanja Evropskoj uniji i da se iste povremeno mijenjaju i dopunjuju, to je nužno nastaviti sa kontinuiranom edukacijom iz oblasti koje one regulišu, radi podizanja nivoa stručnosti za njihovu pravilnu primjenu, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prepoznao je značaj stručnog osposobljavanja za pravilnu primjenu ovih regulativa, pa je u tom pravcu u ranijem periodu organizovao seminare i obuke iz ove oblasti, a sa kojima će nastaviti i u narednom periodu, zašta su obezbijedena finansijska sredstva.

U procesu evropskih integracija potrebno je pratiti promjene relevantne pravne tekovine Evropske unije i potrebe harmonizacije zakonodavstva i spremnosti nacionalnih institucija da članstvom u Evropskoj uniji budu u mogućnosti da neposredno primjenjuju relevantne regulative. U tom smislu potrebno je da Ministarstvo pravde u kontinuitetu, u skladu sa potrebama za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, pripremi izmjene zakonodavstva radi stvaranja uslova za primjenu odgovarajućih regulativa.

Takođe, potrebno je da Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu kontinuirano organizuje obuke iz oblasti međunarodne pravne pomoći, da bi sudije bile obučene za neposrednu primjenu regulativa Evropske unije, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U konačnom, potrebno je pratiti u kontinuitetu kapacitete nadležnih organa za neposrednu primjenu regulativa.